

ĮŽANGOS ŽODIS

Ši knyga sutelkia pirminę kritinę 1990–2010 m. Lietuvos teatruose režisieriaus Rimo Tumino sukurtų spektaklių refleksiją.

Šiuo požiūriu ji savaip pratęsia ties 1990 m. riba nutrūkusį nuoseklų lietuvių teatro istorijos siužetą (*Lietuvių teatro istorija. Ketvirtoji knyga. 1980–1990*, 2009), papildė paskutiniojo XX a. dešimtmečio teatro raidą analizuojančią teatrologės Rasos Vasinauskaitės studiją *Laikinumo teatras* (2010) ir tam tikra prasme iniciuoja pirmojo XXI a. dešimtmečio lietuvių scenos meno tyrimus.

Žinoma, skaidriausiai ji atspindi ir išsamiausiai nušviečia vieno – Mažojo – teatro istoriją bei jos herojus – suimdama visą jo dvidešimtmetį ir nužymėdama esminius jo raidos bei kaitos akcentus.

Tačiau svarbiausia – ši knyga įvesdina į savitą režisieriaus Rimo Tumino teatro pasaulį. Ir atskleidžia jį tokį, koks jis atrodė tikrajame savo laike ir kokį jį patyrė – atpažino, pripažino ar atstūmė – tikrieji, t. y. pirmieji liudininkai. Šia prasme ji egzistuoja kaip pamatinių šiuolaikinės tuminologijos „archyvų“ sąvadas ir kartu kaip jos priedas, papildas ar „ilustratyvioji“ medžiaga.

Tiesa, ši knyga yra gerokai susiaurinta pirminių teatrinio Rimo Tumino pasaulio „dokumentų“ rinktinė. Į ją patenka tik svarbiausi, plačiausio rezonanso sulaukę jo spektakliai („kupiūruojamas“ keblios autorystės „Ričardas III“ ir, regis, labiau pedagoginiais, nei estetiniais sumetimais atsiradę „Trufaldino, arba Dviejų ponų tarnas“, „Šeimyninės istorijos“ bei „Mažojo teatro pasakos“) ir tik svarbiausi – interpretacinių požiūrių bei vertinimų įvairovę atskleidžiantys – jų atgarsiai.

Į šią knygą tik iš dalies patenka ir paties Rimo Tumino liudijimai. Nepaisant – o tiksliau, kaip tik dėl – režisieriaus kalbumo ir jo kalbėjimų gausos, įdomumo bei ypatingo auto-charakteristinio spalvingumo, į ją jie patenka tik fragmentiškai – kaip kritikos tekstus papildantys, praplečiantys ar jiems oponuojantys komentarai, pilnai išsiplėtoti galintys tik atskiros knygos apimtyse.

* * *

Šio leidinio finalas yra „statistinės suvestinės“ – Rimo Tumino teatro šaltinių bibliografija ir pagrindinių kūrybinės jo biografijos faktų, statytų spektaklių bei svarbiausių įvertinimų sąrašai.